

Sievin pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutokset

Laki vesien- ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) edellyttää, että Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus luokittelee ja rajaa pohjavesialueet vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella luokkiin 1, 2, 1E, 2E tai E. Luokitus perustuu vuonna 2015 voimaan tulleeseen lainsäädännön muutokseen (1263/2014, luku 2a). Uuden lainsäädännön myötä kaikkia aikaisemmin luokiteltuja pohjavesialueita tarkastellaan niiden suojelutarpeen ja vedenhankinnan käyttöön soveltuvuuden kannalta kuin ne määriteltäisiin ensimmäisen kerran.

1-luokkaan kuuluvat alueet ovat vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita, joiden vettä käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³/vrk tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin. 2-luokkaan luokitellaan vedenhankintakäyttöön soveltuvat pohjavesialueet, jotka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuvat 1-luokan mukaiseen käyttöön. Lisäksi E-luokkaan luokitellaan pohjavesialueet, joiden pohjavedestä jokin pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E, 2E tai E). Aikaisemmin käytössä ollut luokka III poistuu käytöstä ja siihen kuuluvat alueet joko luokitellaan uudelleen luokkiin 1, 1E, 2, 2E tai E tai poistetaan pohjavesialuerekisteristä (POVET). Aiemmin poistetut pohjavesialueet (luokka IV) tarkastellaan uudelleen edellä mainitulla tavalla. Pohjavesialueluokat ilmaistaan jatkossa arabialaisin numeroin, jotta uusien säännösten perusteella luokitellut alueet voidaan erottaa aikaisemmin luokitelluista alueista.

Pohjavesialueiden hydrogeologinen kuvaus ja vedenotto

Kaikki Sievin pohjavesialueet sijaitsevat kunnan poikki kulkevalla luode-kaakkoisuuntaisella pitkittäisharjujaksolla joka jatkuu Sievistä kaakkoon Reisjärvelle ja luoteessa Kalajoelle. Harjujaksossa esiintyy enimmäkseen melko loivapiirteisiä seläniteitä, jotka paikoin mataloituvat tai katkeavat kokonaan.

Pitkäkangas (1174601) rajoittuu kaakossa Isokankaan pohjavesialueeseen ja jatkuu hienojakoisten sedimenttien peittämänä Ahonpäästä luoteeseen. Muodostuma koostuu vettä hyvin johtavista hiekka- ja sorakerroksista, mutta paikoin esiintyy myös silttisiä välikerroksia, jolloin on orsiveden esiintymismahdollisuus. Hyväoja virtaa muodostuman poikki ja sen vettä saattaa imeytyä harjuun. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakosta luoteeseen. Pohjavettä purkautuu Hyväojaan, Syväojaan sekä ympäröiville pelto- ja suoalueille. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 1,6 km² ja

pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 200 m³/d. Alueella on yksi vedenottamo, josta otettiin vuonna 2016 pohjavettä noin 583 m³/d.

Lähteenkangas (1174602) sijoittuu Sievin kunnan keskiosaan. Pohjavesiesiintymä jakaantuu kahteen osa-alueeseen, vedenjakaja sijaitsee muodostuman luoteispäässä ja sen sijainti vaihtelee vedenotosta riippuen. Esiintymän aines on pääosin hiekkalajitteita ja se painuu kaakkoisosastaan hienojakoisten sedimenttien alle. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakkoon ja pohjavettä purkautuu Lähteenkankaan lähteestä sekä ympäröiville soille ja pelloille. Muodostuman rakenne on veden saannin kannalta hyvä. Muodostuman reunamalla esiintyy orsivesikerros, joka on noin neljä metriä varsinaisen pohjavesipinnan yläpuolella. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 2,3 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 600 m³/d. Alueella on yksi vedenottamo, josta otettiin vuonna 2016 pohjavettä noin 751 m³/d.

Markkulan (1174603) alue koostuu soravaltaisesta vettä hyvin johtavasta runko-osasta, joka on paikoin peittynyt tiiviiden hienompien maalajien alle. Tästä johtuen voi pohjavesi alueen reunoilla olla vähähappista ja rautapitoista. Lisäksi peltoviljely alueen vettä läpäisevällä muodostumisalueella kohottaa ennenkaikkea pohjaveden typpipitoisuuksia ja orgaanisen aineen määrää. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakosta luoteeseen ja edelleen lounaaseen. Pohjavettä purkautuu alueen lähteistä, eteläpuolen pelto-ojiin sekä suoraan Sievinmäen järveen. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 3,04 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1 600 m³/d. Alueella on yksi vedenottamo, josta otettiin vuonna 2016 pohjavettä noin 751 m³/d.

Asemakylä (1174604) sijaitsee Asermakylän eli Korhoskylän taajaman alueella. Harju on rantavoimien voimakkaasti tasoittama hyvin laakea muodostuma, eikä juurikaan kohoa ympäristöstään. Harjun pintaosan aines on hienoa hiekkaa, mutta syvemmillä on kairauksin todettu karkeampia kerroksia. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 0,84 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 500 m³/d. Alueen vettä käytetään Sievin jalkineen tehtaalla prosessin jäähdytysvetenä ja tarvittaessa palosammutusvetenä.

Isokankaan (1174651) rajoittuu kaakossa Reisjärven Pesokankaan pohjavesialueeseen ja luoteessa Pitkäkankaan pohjavesialueeseen. Harjun keskiosa on yhtenäinen ja koostuu karkearakeisista vettä hyvin johtavista hiekka- ja sorakerroksista. Lisäksi harju on osittain kerrostunut kallioperän heikkousvyöhykkeeseen. Harjun molemmin puolin esiintyy rantavalleja. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakosta luoteeseen ja pohjavettä purkautuu Hyväojaan, Kangasojaan, Lietejärveen, Maansydänjärveen sekä ympäröiville suo- ja moreenialueille. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on 8,13 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 6 000 m³/d. Alueella on kaksi vedenottamoa, joista otettiin vuonna 2016 yhteensä pohjavettä noin 3 733 m³/d.

Sievin pohjavesialueiden uudelleen luokitus ja rajausmuutokset

Pitkäkankaan (1174601), Lähteenkankaan (1174602) ja Markkulan (1174603) pohjavesialueet luokitellaan uuden luokitusmenetelmän mukaisesti 1-luokkaan eli vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi.

Asemakylän (1174604) pohjavesialueelle tehdään luokitusmuutos. Pohjavesialue on aiemmin luokiteltu luokkaan I kuuluvaksi, mutta koska alueen pohjavettä ei hyödynnetä talousvedeksi, niin alueen luokitus muutetaan kuuluvaksi 2-luokkaan eli vedenhankintakäyttöön soveltuvaksi.

Isokankaan (1174651) pohjavesialueella sijaitsee lähteitä ja lähteikkö, jotka muodostavat pohjavedestä suoraan riippuvaisen ekologisesti merkittävän kokonaisuuden. Alue luokitellaan uuden luokitusmenetelmän mukaisesti 1 E-luokkaan eli vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi jolla sijaitsee lisäksi arvokas maa- tai pintavesiekosysteemi.

Kaikille Sievin pohjavesialueille tehdään rajausmuutoksia. Muutokset ovat teknisiä korjauksia eli alueilla ei ole tehty rajausten tarkistamiseen liittyviä tutkimuksia. Rajausten muutoksilla ulomman rajan osalta on suoraviivaistettu aiempaa rajausta. Sisäraja eli varsinaista muodostumisalueen rajaa on tarkistettu vain Pitkäkankaan ja Isokankaan pohjavesialueilla, joilla vedenottamot (Pitkäkangas ja Kiiskilä I) on sisällytetty varsinaisen muodostumisalueen rajauksen sisäpuolelle.

Lisätiedot

Lisätietoja antavat ylitarkastaja Heikki Kovalainen (puh. 0295 038 356) ja geologi Helena Vikstedt (puh. 050 351 3152) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta. Vaihteen puhelinnumero on 0295 038 000.

Oulussa 30. tammikuuta 2018

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus